

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/135530,Terror-brunatny-zostal-zastapiony-czerwonym-Przypominamy-o-wystawie-IPN-Gdansk-D.html>
2021-02-25, 06:41

„Terror brunatny został zastąpiony czerwonym”. Przypominamy o wystawie IPN Gdańsk „»Domy płoną, kobiety krzyczą, zabawili się do woli«. Armia Czerwona w województwie gdańskim w 1945 roku”

„Działania prowadzone przez Sowietów na terenie Polski w czasie wojny i po jej zakończeniu dowodzą, że nie wyzwalałi jej oni, lecz ją zdobywali”.

W kontekście ostatniej informacji podanej na Twitterze przez Ambasadę Rosji w Polsce o „wyzwalaniu przez Armię Czerwoną Polski od hitlerowców w styczniu 1945 r.” przypominamy o wystawie IPN Gdańsk „»Domy płoną, kobiety krzyczą, zabawili się do woli«. Armia Czerwona w województwie gdańskim w 1945 roku” przygotowanej w 75. rocznicę zakończenia II wojny światowej.

Ekspozycja opowiada m.in. o sprawie polskiej w 1944 roku, obecności Armii Czerwonej na Pomorzu, krwawym boju o Elbląg, sytuacji na Kaszubach i Kociewiu, czerwonoarmistach w Gdyni, zdobyciu Gdańska, powojennych zniszczeniach Gdańska, spaleniu żywcem gdańszczan w kościele św. Józefa, zbrodniach Armii Czerwonej (gwałty, grabieże, zabójstwa), zwalczaniu polskiego powojennego podziemia niepodległościowego. Wystawa, której autorem jest Artur Chomicz (IPN Gdańsk), jest prezentowana przed siedzibą IPN Gdańsk (al. Grunwaldzka 216) do końca marca.

[Zapraszamy do zapoznania się z wystawą online.](#)

[Relacja z uroczystej premiery wystawy.](#)

Russian Embassy, PL @rusemb_pl · 12 sty

12 stycznia 1945 roku rozpoczęła się ofensywna Operacja wiślańsko-odrzańska Armii Czerwonej. Jej celem było wyzwolenie Polski od hitlerowców i dotarcie do przedmieść Berlina. W ciągu pierwszych 5 dni wojska radzieckie i polskie pokonały 100-150 km.

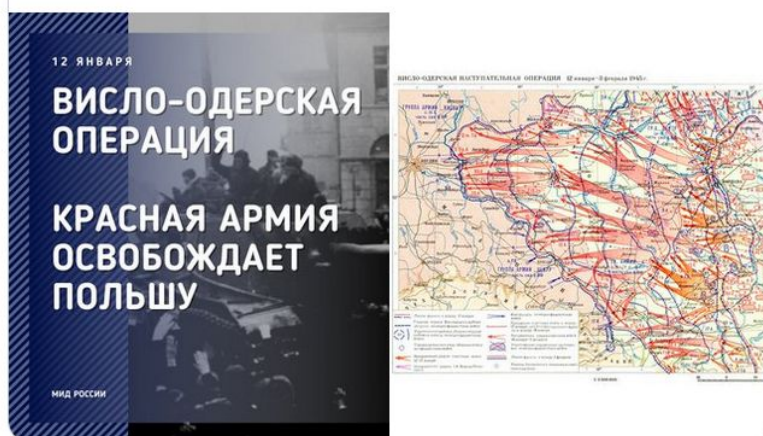

МИД России @MID_RF · 12 sty

Правительственная учетная запись, Россия

12 января 1945 г. началась Висло-Одерская наступательная операция Красной Армии. Её задачей было освобождение Польши от гитлеровцев и выход на подступы к Берлину. За первые пять дней наступления советские и польские войска прорвались на 100-150 км

is.gd/STShOt

73

20

22

W 1945 roku Armia Czerwona wyparła z terenów Rzeczypospolitej wojska niemieckie. Oznaczało to koniec okrutnej sześćioletniej okupacji kraju przez państwo Hitlera. Polskie społeczeństwo miało nadzieję, że nadejdzie czas upragnionej wolności, rzeczywistość okazała się jednak zupełnie inna. Terror brunatny został zastąpiony czerwonym.

Często dyskutuje się na temat, czy wkroczenie Armii Czerwonej do Polski w końcowym momencie wojny przyniosło naszemu krajowi wyzwolenie, czy zniewolenie. Działania prowadzone przez Sowieców na terenie Polski w czasie wojny i po jej zakończeniu dowodzą, że nie wyzwolali jej oni, lecz ją zdobywali. Współczesne polskie państwo coraz częściej

pokazuje prawdę o Armii Czerwonej w 1945 roku, natomiast Federacja Rosyjska świadomie kreuje fałszywy mit „wyzwolielskiej” sowieckiej armii, wykorzystując go do swoich celów.

Słownik języka polskiego PWN definiuje słowo „wyzwolenie” jako „odzyskanie niepodległości”, którą Polska uzyskała ponownie nie w 1945 roku, a dopiero po roku 1989 i upadku komunizmu (fragment wystawy).

„DOMY PŁONĄ, KOBIEТЫ KRZYCZĄ. ZABAWILI SIĘ DO WOLI!”

Armia Czerwona w województwie gdańskim w 1945 roku

Mieszkańcy Gdańska podlegli przez czarno-czerwonozielone wojska zbrodniczo. Zdjęcie zostało wykonane na potrzeby foto korespondenta (fot. A. Szczębel, zbiory MHWG).
Źródło cytata w tytule wystawy: N. Nizami, Siskot, poz. 4, Kryn, Warszawa 2019

Wystawa przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Gdańsku

Autor:
Artur Chomicki
Współpraca:
Krzysztof Działo
Konsultacja historyczna:
dr Daniel Czerwiński

Recenzenci:
dr Tomasz Gilewicki,
Lukasz M. Pogoda
Kuratorzy:
Anna Szałowska-Jopek
Projekt graficzny:
Barbora Szwed

Materiały źródłowe i ilustracje pochodzą ze zbiorów:
Archiwum Jan Nowych (JAN), Archiwum IPN w Gdańsku (JPG), Archiwum Państwowe w Gdańsku (JPG),
Archiwum Państwowe w Mińsku, Archiwum gen. dyw. Józefa w Gdańsku, Biblioteka Główna Państwowej
Akademii Nauk (IGI PAN), Centralnego Archiwum Ministerstwa Obrony Narodowej Federacji Rosyjskiej, Instytut
Igor M. Kowalew, Instytut Historii Państwowej, Archiwum Służby w Szczecinie, Muzeum Historii Lotnictwa,
Muzeum Północnochodniego i Muzeum Kaszubskiej Prowincji w Inowrocławiu, Muzeum Powstania, Muzeum II Wojny
Światowej w Szablinie (Szczecin), Narodowego Archiwum Służby WWS, Narodowego Muzeum, Muzeum
w Olsztynie (MAM), OBN IPN w Łodzi oraz innych interesujących.

Zdjęcie zostało umieszczone podlega ochronie praw autorskich. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wydrukowano w formie elektronicznej.
Jako niekomercyjny materiał edukacyjny. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone.
© Olsztyn, D. Parys, Artyści wizerunku: Anna Górska w Gdańsku i Paryżu w 1945. Gdańsk 2020.

